

Concept voor de handreiking kostenonderbouwing paragraaf lokale heffingen

Dit is een concept. Gezien de ontwikkelingen in de (uitleg van de) regelgeving en de problemen die de gemeenten bij de invoering tegenkomen zal er nog enige tijd sprake zijn van een dynamisch document

Hoofdstuk 1 Inleiding

Vanaf de begroting 2017 moet de gemeente in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten opnemen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. Deze handreiking is gericht op een praktische en eenduidige uitvoering van deze verplichting. De voorgeschreven uniforme taakveldindeling biedt de mogelijkheid om met een standaardindeling te werken.

Regelgeving

De verplichting is bij [besluit](#) van 5 maart 2016 in het [Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten](#) (BBV) opgenomen. Deze handreiking richt zich op het overzicht uit artikel 10, onderdeel c van het BBV:

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat ten minste:

- a. de geraamde inkomsten;
- b. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- c. ***een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.***
- d. een aanduiding van de lokale lastendruk;
- e. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Werkwijze directe lasten

In de handreiking maken wij gebruik van de taakvelden die de [ministeriële regeling](#) voorschrijft. Deze verplichte indeling biedt de mogelijkheid om een overzicht op te stellen van de taakvelden waarvan (een deel van) de lasten in de heffing kunnen worden meegenomen. Dat overzicht van de taakvelden, met toelichting, staat in de bijlage 1. Een voorbeeld van het werken met de vaste taakvelden staat in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 schetst de werkwijze om per taakveld vast te stellen of u de volledige lasten in de heffing kunt meenemen. De stappen uit de hoofdstukken 2 en 3 samen, leveren een overzicht van de directe lasten op.

Werkwijze indirecte lasten

De indirecte lasten bestaan uit de overhead en de rente omslag. Voor beide geldt, dat de toerekening gebaseerd moet zijn op een beargumenteerde keuze. In hoofdstuk 4 geven wij voorbeelden van argumenten die tot die keuze kunnen leiden.

Baten en kruissubsidiëring

Hoofdstuk 5 gaat over de raming van de baten. Inzicht in de baten is vooral belangrijk om de eventuele kruissubsidiëring toe te lichten. Dat geldt met name voor de legesverordening. De verschillende vormen van kruissubsidiëring lichten wij toe in dit hoofdstuk.

Beleidsuitgangspunten en toelichting

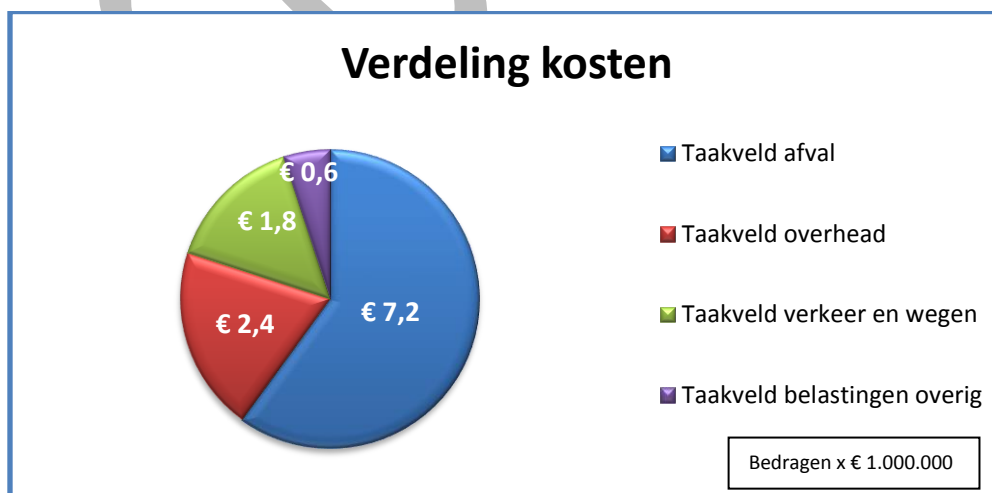
De beleidsuitgangspunten en de toelichting daarop komen aan de orde in hoofdstuk 6. De gemeente moet in de paragraaf lokale heffingen de beleidsmatige keuzes toelichten. Aspecten die zij daarbij benoemt, zijn principes als de vervuiler/gebruiker betaalt etc. Voor vrijstellingen, differentiaties en andere verschijningsvormen van uitvoering van het gevoerde beleid ter zake, moet er een objectieve rechtvaardigingsgrond zijn.

Fiscale spelregels

Tot slot de fiscale spelregels. Het is belangrijk een verschil te maken tussen de eisen die de begrotingsregels aan de kostenonderbouwing stellen en de eisen die de belastingwetgeving daaraan stelt. De eerste voorwaarden zijn informatief naar raad en burger. De fiscale eisen zijn normatief en worden getoetst door de belastingrechter en hebben eventueel consequenties voor de belastingschuld. In hoofdstuk 7 staat een uitleg over de fiscale voorwaarden, inclusief de bewijsregels.

Hoofdstuk 2 Directe lasten

De directe lasten heeft u voor activiteiten die in een meer dan zijdelings verband staan met de zorgplichten of dienstverlening. Het zijn alle kosten die u kunt toerekenen buiten de lasten van de overhead (inclusief rente) en de btw¹. In bijlage 1 hebben wij alle taakvelden opgenomen waarvan wij denken dat ze voor de verschillende heffingen een rol kunnen spelen. Bijvoorbeeld bij de afvalstoffenheffing kunnen meerdere taakvelden een rol spelen bij de afvalinzameling. In de paragraaf lokale heffingen kunt u dan zichtbaar maken aan welke taakvelden de opbrengsten worden besteed.

¹ De compensabele btw is toerekenbaar op grond van een aparte regeling in de [wet](#). Daarin verandert niets. In deze handreiking wordt de btw niet behandeld.

Hoofdstuk 3 Werkwijze directe lasten

De lasten op de in bijlage 1 genoemde taakvelden zijn geheel, gedeeltelijk of niet toe te rekenen aan een heffing. Om dit te beoordelen, is het nodig om *gezamenlijk* vast te leggen waarom lasten van het taakveld worden meegenomen. Met gezamenlijk bedoelen wij vanuit de deskundigheid van de vakafdeling, de financiële afdeling en de afdeling belastingen. Een overleg waarbij de vraag centraal staat: 'Wat van dit taakveld valt onder de heffing en waarom?'

Werkwijze bij het centrale taakveld

De activiteiten waarvan de kosten worden verhaald, staan grotendeels op een taakveld. Burgerzaken, Wonen en Bouwen, Riolering, Afval, Begraafplaatsen zijn taakvelden waarvan een groot deel van de kosten toerekenbaar zijn. Deze taakvelden vormen de kern van de directe lasten van de kostenonderbouwing. Beschrijf de activiteiten op het taakveld in zijn totaliteit. Dus niet alleen de uitkomsten vastleggen. Iets is inzichtelijk wanneer de volledige context wordt begrepen. Dus niet 'handhaving en toezicht wordt bij de leges omgevingsvergunning voor 80% toegerekend'. Dat is enkel het communiceren van een feit.

Duidelijker is het om het beeld te schetsen. Bijvoorbeeld als volgt: De post handhaving en toezicht op het taakveld omvat drie activiteiten: Activiteiten naar aanleiding van meldingen en klachten, algemeen toezicht en handhaving en toezicht op grond van vergunningverlening. De eerste twee activiteiten zijn niet verhaalbaar, de derde wel. Uit de werkplannen van de betreffende medewerkers blijkt dat 15% van de tijd zit in meldingen en klachten, algemeen toezicht gebeurt slechts sporadisch (max. 5%) en de rest van de tijd zit in de controle naar aanleiding van de vergunningverlening. Daarom wordt 80% van de kosten toegerekend.

Bovenstaande hele toelichting hoeft niet helemaal in paragraaf te worden opgenomen, maar is nodig om desgevraagd de gemaakte keuzes transparant te onderbouwen. Het is verstandig de afweging wel in een uitgebreide interne onderbouwing vast te leggen.

Naast de taakvelden waar de centrale activiteiten van de heffing op staan, zijn er ondersteunende activiteiten. Die activiteiten hebben een verband ('meer dan zijdelings' in de terminologie van de belastingrechters) met de taken waarvoor de heffing in rekening wordt gebracht. Om die lasten in beeld te brengen, is de volgende vraag in het gezamenlijke overleg aan de orde: Staan er op andere taakvelden lasten die te maken hebben met de uitvoering van de taken? Zo ja, in welke mate, hoe rekenen wij die in alle redelijkheid toe?

In bijlage 1 staat per heffing een eerste inschatting van de VNG van taakvelden die potentieel bij deze bespreking aan de orde komen.

Werkwijze bij de rest van de taakvelden

Het criterium dat een activiteit in een meer dan zijdelings verband met de dienstverlening moet staan, betekent dat ook elders in de begroting verhaalbare kosten staan. Denk aan de veiligheidsregio (brandweer) voor de leges (evenementenvergunningen, omgevingsvergunningen), straatvegen (riool- en afvalstoffenheffing). Om deze kosten in beeld te krijgen is het noodzakelijk de hele begroting door te lopen. Waar op de taakvelden mogelijk activiteiten staan die ondersteuning bieden aan de uitvoering van de kernactiviteit, moeten die ter beoordeling aan de vakafdeling

worden voorgelegd. Daar weten ze namelijk wat er aan ondersteuning is, maar niet waar dat in de begroting wordt geboekt.

De activiteiten die worden gevonden, kunnen indien nodig op dezelfde manier worden opgesplitst als de activiteiten op het centrale taakveld. Ook hier geldt dat context het inzicht vergroot. Dus niet de enkele mededeling dat van de kosten van straatvegen 40% aan de rioolheffing wordt toegerekend. De context zou als volgt kunnen worden vastgelegd: Straatvegen doet de gemeente om drie redenen. Voor het functioneren van de riolering, vanwege het feit dat mensen hun afvalstoffen verkeerd aanbieden (weggooien) en voor de verkeersveiligheid. Een exacte verdeling tussen de drie redenen is niet te bepalen, maar omdat wij een landelijke gemeente zijn, is het aandeel bladafval relatief groter dan het zwerfvuil. Bladafval verstopt de kolken van het rioolstelsel en veroorzaakt gladheid en daarom weegt die functie zwaarder mee. Op grond van bovenstaande inschatting rekening wij 40% toe aan de rioolheffing, 40% aan verkeersveiligheid en 20% aan de afvalstoffenheffing. Bedenk dat bij de toedeling een redelijke inschatting vaak het maximale is en dat er geen wiskundige exactheid te bereiken is.

Met bovenstaande werkwijze kunnen de activiteiten die in een meer dan zijdelings verband staan tot de hoofdproducten aan de kostenonderbouwing worden toegevoegd. Het is niet nodig om in de paragraaf lokale heffingen de gehele analyse en context op te nemen. Om een nadere toelichting en onderbouwing te kunnen geven, is het noodzakelijk de redenen en keuzes vast te leggen. Om volledig transparant te zijn kan in de paragraaf een verwijzing naar de gemeentelijke website worden opgenomen waarin de volledige toelichting is terug te vinden.

Samengevat is overleg nodig met deelnemers uit de begrotingshoek, belastingen en de vakafdeling. Per overleg/heffing is er een andere vakafdeling betrokken. Burgerzaken, Bouw- en Woningtoezicht, Rioolbeheer, Afvalinzameling etc. Op de agenda van het overleg staan de volgende punten:

1. Bespreken centrale taakveld.
2. Bespreken overige taakvelden uit de VNG-lijst
3. Bespreken rest van de taakvelden.

Het resultaat van het overleg voor de afvalstoffenheffing zou een overzicht kunnen zijn van de taakvelden die geheel of deels in de heffing worden meegenomen, inclusief toelichting:

Afvalstoffenheffing:	% in heffing	bedrag in heffing
7.3 Afval	98%	€ 225
2.1 Verkeer en vervoer	5%	€ 50
6.3 Inkomensregelingen	6%	€ 20

Toelichting tabel:

Het taakveld afval is het centrale taakveld. Hiervan wordt 98% in de heffing betrokken. Alleen de kosten van de inzameling bij enkele bedrijven in de bebouwde kom vallen niet onder de kosten voor

de inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen. Die kosten zijn geen onderdeel van de afvalstoffenheffing.

Het taakveld Verkeer en wegen wordt voor 5% in de heffing betrokken, dat betreft een deel van de kosten van het straatvegen. Straatvegen omvat 15% van de kosten van dit taakveld maar daarvan wordt 1/3 toegerekend. Naast het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen omvat de taak straatvegen ook het schoonhouden van de riolering en de verkeersveiligheid. Omdat er geen rangorde tussen deze drie redenen valt te maken, is ervoor gekozen om aan alle drie een gelijk deel toe te delen.

Tot slot het taakveld 'Inkomensregelingen' waarop de kwijtscheldingskosten² voor de afvalstoffenheffing staan. De kosten van dit taakveld worden voor 6% in de afvalstoffenheffing meegenomen. De afvalstoffenheffing wordt uitsluitend aan gebruikers van percelen opgelegd en daarom is de kwijtscheldingscomponent relatief fors. Een gekwalificeerde inschatting op basis van ervaring van eerdere jaren leidt tot een toedeling van de totale kosten van 6%.

Let op: dit is een voorbeeld om de systematiek te verduidelijken en is op geen enkele wijze een inhoudelijke stellingname of richtinggevende argumenten. De cijfers en percentages zijn volstrekt willekeurig en ook niet indicatief bedoeld! Ook is er niet gestreefd naar volledigheid.

Hoofdstuk 4 Werkwijze indirecte lasten

Uitgangspunt is dat de gemeente de integrale kosten via de heffingen in rekening kan brengen. Dat zijn de directe kosten vermeerderd met een redelijke³ opslag voor de overhead. Voor het bepalen van die redelijke overhead werd onder het oude BBV aangesloten bij de manier waarop in de begroting de overhead werd toegerekend. Door de wijziging in de voorschriften kan dat niet meer. De overhead kan alleen buiten de begroting om aan de tarieven worden toegerekend. Aan het eind van het hoofdstuk is nog een paragraaf over de rente omslag opgenomen.

Overhead

In de [notitie overhead](#) geeft de commissie BBV een toelichting op de overhead in de nieuwe systematiek. Artikel I, tweede lid onder I van het [wijzigingsbesluit](#) definieert overhead als volgt:

Overheadkosten: Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces

De notitie geeft voorbeelden van activiteiten die onder de overhead vallen. Grofweg kunnen ze worden verdeeld in ondersteunende afdelingen (personeelszaken, facilitaire zaken, financiën) en ondersteunende personen op de taakvelden (leidinggevenden, secretariaat). Alle kosten voor overhead moeten apart begroot worden op het taakveld 0.4 en worden niet doorbelast aan de taakvelden waar de directe kosten op staan.

² Kwijtschelding kan ook als negatieve bate worden meegenomen, dat maakt per saldo niet uit.

³ De term 'redelijk' wordt gebruikt in de toelichting bij artikel 229b Gemeentewet.

Toerekening overhead

In het BBV zijn geen voorschriften opgenomen over hoe u de overhead aan de tarieven moet toerekenen. De keuze daarover is aan de gemeenteraad. De commissie BBV eist dat de gemeenteraad die keuze vastlegt. Formeel is dat als volgt geregeld:

Stellige uitspraak: Bij de berekening van de tarieven moet de methodiek voor de toerekening van overhead worden opgenomen in de financiële verordening.

Stellige uitspraken van de commissie BBV zijn bindend voor de gemeente. Voor het vastleggen van de methodiek moet de verordening worden gewijzigd. Dat kan de gemeenteraad.

Op taakveld 0.4 staan de kosten van de overhead. De kosten van dit taakveld kunnen dus deels worden meegenomen in de tarieven. De verwachting is dat op dit taakveld een fors bedrag staat waarvan een deel als opslag op de directe kosten mag worden meegenomen. Voor alle duidelijkheid, niet in de begroting maar extracomptabel in het overzicht dat in de paragraaf lokale heffingen wordt opgenomen.

In de notitie overhead stelt de commissie BBV de eis dat de overhead op consistente wijze wordt toegerekend. Wij leggen die voorwaarde zo uit dat er één methodiek de hoofdregel moet zijn. De toerekening kan behoorlijke consequenties hebben voor de tarieven. De aard van de te verhalen kosten verschilt per heffing waardoor het aandeel van de overhead ook verschilt. Neem bijvoorbeeld het verschil tussen de leges publiekszaken en de rioolheffing. De legeskosten zullen vooral bestaan uit personeelslasten, bij de rioolheffing zijn het vooral kapitaalslasten. Indien de hoofdregel voor een individuele heffing tot een onredelijke uitkomst leidt kan de gemeente voor die heffing een nadere methode kiezen. Vanzelfsprekend moet de afwijking van de hoofdregel in de financiële verordening worden vastgelegd en worden gemotiveerd.

De commissie BBV geeft twee voorbeelden van methoden om de opslag voor de overhead te bepalen: 1. een methodiek gebaseerd op personeelslasten en 2. een op basis van de omvang van de taakvelden. In het derde deel van dit hoofdstuk staan daarnaast nog een paar voorbeelden van variaties op de beide methoden.

1. systematiek toerekenen op basis personeelslasten

Een uitwerking van het voorbeeld personeelslasten ziet er, gesimplificeerd, als volgt uit:

$$\text{overhead} = \text{opslag taakveld} = \left(\frac{\text{Personeelslasten taakveld}}{\text{totale personeelslasten alle taakvelden exclusief overhead}} \right) \times \text{overhead}$$

In deze benadering wordt de overhead volledig omgeslagen naar rato van de personele kosten. Om die systematiek 'zuiver' te houden, moet de bovenstaande formule worden gepreciseerd. Naast de personeelslasten moet ook de 'inhuur derden' meetellen in de berekening. Zonder die component zou de toerekening van overhead beïnvloed worden door de keuze of de activiteiten door eigen of door ingehuurd personeel worden gedaan. De formule wordt dus:

$$\left(\frac{\text{Personeelslasten taakveld} + \text{inhuur derden taakveld}}{\text{totale personeelslasten alle taakvelden} + \text{inhuur derden alle taakvelden exclusief overhead}} \right) \times \text{overhead} = \text{opslag taakveld}$$

Stel dat we bij het voorbeeld uit het vorige hoofdstuk de volgende lasten⁴ hebben:

7.3 Personeelslasten Afval € 50

2.1 Personeelslasten Verkeer en vervoer € 90

0.64 Personeelslasten Inkomensregelingen € 30

Totale personeelslasten van alle taakvelden exclusief het taakveld overhead € 500

0.4 Overhead € 700

De opslag voor het taakveld afval wordt dan $50/500 \times 700 = 70$. De daadwerkelijke opslag voor de heffing is naar rato van het bedrag dat in de heffing wordt meegenomen, dus 98% van 70 = 68,6.

Voor de totale directe lasten levert deze methode in het voorbeeld uit het vorige hoofdstuk de volgende opslagen op:

Afvalstoffenheffing:	% in heffing	bedrag in heffing	Opslag overhead
7.3 Afval	98%	€ 225	€ 68,6
2.1 Verkeer en vervoer	5%	€ 50	€ 6,3 ⁵
6.3 Inkomensregelingen	6%	€ 20	€ 4,2 ⁶

De totale opslag voor de overhead is € 79,1 (68,6+6,3+4,2). De opslag wordt per taakveld berekend. Het is niet nodig om de personeelslasten van het gedeelte van het taakveld dat in de heffing wordt betrokken uit te rekenen. Zover in detail hoeft de berekening niet te zijn.

2. Systematiek toerekenen op basis omvang taakveld

De tweede methodiek die als voorbeeld wordt genoemd in de notitie overhead kent de volgende werkwijze:

$$\left(\frac{\text{Omvang taakveld}}{\text{omvang alle taakvelden exclusief overhead}} \right) \times \text{overhead} = \text{opslag}$$

Omdat deze methode ziet op de lasten van het totale taakveld is het net zo makkelijk om te werken met een opslagpercentage. Omdat alle lasten met een vast percentage worden verhoogd, kan het bedrag dat in de heffing wordt betrokken met een vast percentage worden verhoogd. Het is dan niet meer nodig om de verhoging op het hele taakveld terug te rekenen naar het gedeelte (bijv. de 98%).

⁴ Voor de leesbaarheid is de '+inhuur derden' niet steeds opgeschreven

⁵ 5% van $90/500 \times 700$

⁶ 10% van $30/500 \times 700$

Het bedrag dat wordt meegenomen in de heffing, kan worden vermeerderd met het opslagpercentage volgens de volgende definitie⁷:

Overhead/totale lasten taakvelden exclusief overhead = opslagpercentage
---

Stel dat de taakveldenbegroting de volgende lasten kent:

Totale lasten taakvelden € 3.000

0.4 Overhead € 700

De opslag voor het taakveld afval wordt dan $700/3000 = 23,33\%$. De daadwerkelijk in de heffing betrokken directe kosten worden met 23,33% vermeerderd voor het verhaal van de overhead.

Voor de totale directe lasten levert deze methode in het voorbeeld de volgende opslagen op:

Afvalstoffenheffing:	% in heffing	bedrag in heffing	Opslag 23,33%
7.3 Afval	98%	€ 225	€ 52,49
2.1 Verkeer en vervoer	5%	€ 50	€ 11,67
6.3 Inkomensregelingen	6%	€ 20	€ 4,67

3. Variaties bij de toerekening van overhead

De systematiek van de twee voorgaande paragrafen noemt de commissie BBV als voorbeeld in de [notitie overhead](#). De regelgeving sluit andere methoden echter niet uit. De uitkomsten van bovenstaande methoden kunnen zodanig zijn dat de gemeente een andere systematiek, of een combinatie van bovenstaande methodieken, redelijk vindt.

De systematiek van toerekenen van de overhead via de personeelslasten zal een relatief groter bedrag toerekenen aan arbeidsintensieve taken, dus meer aan de dienstverlening (leges) en minder aan de investeringen (rioolheffing). De rechtvaardiging hiervoor is dat de ondersteuning en de leiding voornamelijk zijn gericht op de mensen die de taken uitvoeren.

De systematiek van toerekenen aan de hand van de omvang van het taakveld, verdeelt de overhead over alle kosten. Voordeel van deze systematiek is de eenvoud. En omdat er bij de toerekening van overhead altijd sprake is van arbitraire keuzes, is de eenvoudige methode goed te rechtvaardigen. De systematiek betekent een relatief grotere toerekening aan de investeringen (rioolheffing) en relatief kleinere toerekening aan arbeidsintensieve diensten (leges).

De gemeente kan ervoor kiezen om bij de toerekening van de overhead de effecten te middelen of te verzachten. Middelen doet de gemeenten door de toerekening deels via de personeelslasten te doen en voor het overige via de omvang van de taakvelden.

⁷ Beide formules leiden tot dezelfde uitkomst

$$\left(\frac{\text{Personeelslasten taakveld} + \text{inhuur derden taakveld}}{\text{totale personeelslasten alle taakvelden} + \text{inhuur derden alle taakvelden exclusief overhead}}\right) \times \frac{1}{2} \text{ overhead} + \left(\frac{\text{omvang taakveld}}{\text{omvang alle taakvelden exclusief overhead}}\right) \times \frac{1}{2} \text{ overhead} = \text{opslag taakveld}$$

In de bovenstaande definitie is ervoor gekozen om de overhead voor de ene helft via de personeelslasten toe te rekenen en voor de andere helft via de omvang van de taakvelden. Vanzelfsprekend kan de gemeente ook voor andere verhoudingen kiezen. Door te middelen gaan de scherpe kantjes van de beide methoden af.

De methode van toerekenen van de overhead via de omvang van de taakvelden betekent dat er ook overhead wordt toegerekend aan gelden waarvan de gemeente vooral doorgeefluik is. Bijvoorbeeld de bijstandsuitkeringen. De gemeente kan ervoor kiezen om dergelijke geldstromen buiten de toerekening van de overhead te houden. De toerekening gaat dan als volgt

$$\left(\frac{\text{omvang taakveld}}{\text{omvang alle taakvelden exclusief overhead en exclusief 'geldstroom ...'}}\right) \times \text{overhead} = \text{opslag taakveld}$$

Het schrappen van de geldstromen waar geen of amper overhead op zit, leidt ertoe dat de toerekening op de overige posten hoger is. Ook op de taakvelden die in de heffing worden betrokken. Het schrappen van geldstromen bij de methode omvang taakveld moet daarom beargumenteerd worden vastgelegd.

4. Renteomslag

In de [notitie rente](#) geeft de commissie BBV regels over het toerekenen van rente aan de taakvelden. Overigens heeft de commissie in een update van de notitie aangegeven dat deze pas vanaf 2018 verplicht is. Voor 2017 is de notitie een aanbeveling. In een stellige uitspraak geeft de commissie de volgende richtlijn over de hoogte van de rente die kan worden toegerekend:

De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente (in Euro's) te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De omslagrente moet vervolgens op consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele activa. Het is niet toegestaan om per investering of taakveld te differentiëren in het toe te rekenen rentepercentage. Het bij de begroting (voor)gecalculeerde omslagrentepercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.

Ook adviseert de commissie om geen rente meer toe te rekenen aan het eigen vermogen. Als gemeenten dat wel willen blijven doen geldt de volgende stellige uitspraak:

Als er wel een rentevergoeding over het eigen vermogen wordt berekend, dan is deze vergoeding maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de externe rentelasten over de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen.

De toerekening van rente is in de begroting dus gemaximeerd. Met name bij de rioolheffing kan de maximering tot een ander lastenplaatje leiden. De investeringen in de riolering kennen allemaal een lange looptijd met een langdurige financiering tot gevolg. Middeling met kort aangetrokken financieringsmiddelen kan leiden tot lager percentage dan tot nu toe gebruikelijk is. Ook hiervoor geldt dat de wijziging van de begrotingsvoorschriften geen wijziging van de fiscale voorschriften tot

gevolg heeft. Als de gemeente voor de heffing extracomptabel een ander rentepercentage dan die uit de begroting opneemt dan is dat mogelijk; natuurlijk op grond van beargumenteerde keuzes.

Hoofdstuk 5 Baten en kruissubsidiëring

Volgens de toelichting op het wijzigingsbesluit moet de gemeente de tariefstelling, de geraamde baten en de achterliggende beleidskeuzes aangeven. Dat betreft ook de mate van kruissubsidiëring. De raming van de baten en de verdeling van de opbrengsten kent echter vele facetten. In dit hoofdstuk beschrijven wij die.

Ramen van de baten

Als de heffing al in de huidige vorm bestaat, zal het ramen van de baten geen groot probleem zijn. De opbrengsten uit eerdere jaren zijn dan bekend. Als er geen grote schommelingen zijn in het aantal belastingplichtigen, kan uit de historische opbrengst een goede schatting worden gemaakt. Daarbij moet rekening worden gehouden met de ontwikkeling van het aantal belastingplichtigen en het tarief.

Het ramen van de baten is lastiger bij een heffingsmaatstaf waarbij de opbrengst minder voorspelbaar is. Te denken valt aan diftar bij de afvalstoffenheffing of het waterverbruik bij de rioolheffing. Als belastingplichtigen het gewenste gedrag daadwerkelijk gaan vertonen zullen de baten lager zijn. Het is aan te raden met dat risico rekening te houden of in ieder geval te benoemen in de toelichting op de heffing.

Een geval apart zijn de leges voor de omgevingsvergunning. De heffingsmaatstaf is de bouwsom van het bouwwerk. Grote bouwprojecten veroorzaken gedurende meerdere jaren kosten. Van het vooroverleg tot en met de controle na oplevering. De volledige bate valt echter op één moment, namelijk op het moment dat de aanvraag wordt ingediend. Zeker bij incidentele grote bouwprojecten kan toerekening van de bate aan het incidentele jaar tot grote schommelingen in het tarief leiden. Dat is ongewenst. Aan de ene kant omdat het onlogisch is dat de leges voor vergunningaanvragen voor dakkapellen omlaag moeten omdat er toevallig in het jaar een vergunning voor een groot bouwproject wordt aangevraagd. Aan de andere kant zou in andere jaren het tarief vervolgens extra omhoog moeten omdat er wel kosten voor het grote bouwproject worden gemaakt maar de baten niet in het jaar vallen. In het [antwoord op vraag 2015.087](#) geeft de commissie BBV twee werkwijzen om dit probleem te ondervangen. Eén via de lastenkant en één via de batenkant.

Egalisatie via de lastenkant

De gemeente kan ervoor kiezen om de uitschieters via de lastenkant te egaliseren met dotaties en onttrekkingen aan de voorziening. Dat gebeurt dan op ramingsbasis in de begroting. In een jaar met grote baten doteert de gemeente een bedrag aan de voorziening⁸. In de andere jaren onttrekt de gemeente een bedrag aan de voorziening.

---

⁸ Dotaties en onttrekkingen aan voorzieningen gaan via de exploitatie, dus worden als last respectievelijk bate opgenomen op het taakveld.

In cijfers ziet dat er als volgt uit:

Jaar	Directe lasten + overhead	Baten (ex. voorziening)	Voorziening	Saldo baten/lasten
1	100	90	-10	0
2	100	90	-10	0
3	100	140	+40	0
4	100	90	-10	0
5	100	90	-10	0

Egalisatie via de batenkant

Egalisatie via de batenkant vindt de commissie BBV te rechtvaardigen vanuit het toerekeningsbeginsel. Omdat de lasten in meerdere jaren vallen, kunnen de baten ook over meerdere jaren worden geraamd. De uitschieter in de raming loopt dan via het resultaat en is alleen zichtbaar in de jaarrekening. In normale jaren is er een tekort, in het jaar met grote baten een overschot. In cijfers ziet dat er als volgt uit:

Jaar	Begrote lasten	Begrote baten	Baten rekening	Saldo rekening
1	100	100	90	-10
2	100	100	90	-10
3	100	100	140	+40
4	100	100	90	-10
5	100	100	90	-10

Bovenstaande systematiek kan de gemeente expliciet maken door het resultaat via een bestemmingsreserve te egaliseren. Dan blijkt nadrukkelijk dat de gemeente egaliseert via de baten. De commissie BBV raadt aan om dat ook nog vast te leggen in een raadsbesluit. Met de wijziging van het BBV volstaat het vastleggen van de beleidskeuze in de paragraaf lokale heffingen. Dat is ook een raadsbesluit. In cijfers ziet de werkwijze via de bestemmingsreserve er als volgt uit

Jaar	Begrote lasten	Begrote baten	Baten rekening	Mutatie reserve
1	100	100	90	-10
2	100	100	90	-10
3	100	100	140	+40
4	100	100	90	-10
5	100	100	90	-10

Kruissubsidiëring

In de toelichting op het wijzigingsbesluit staat over kruissubsidiëring:

‘Ten eerste moet de berekening van de kostendekkendheid van de tarieven inzichtelijk maken dat de totale geraamde baten van verordening niet uitgaan boven de totale geraamde lasten van de verordening. Immers het is van belang dat gelet op artikel 225 van de Provinciewet en artikel 229b

van de Gemeentewet, een berekening van de opbrengsten en de kosten en de mate van kostendekkendheid niet ontbreekt op het niveau van de verordening in zijn geheel. In de toelichting van de achterliggende (beleids)keuzes bij deze berekening moet in ieder geval blijken hoe de kostendekkendheid tussen verschillende onderdelen (bijvoorbeeld burgerlijke stand en gemeentearchief) wordt bereikt door gebruik te maken van kruissubsidiëring en in welke mate er kruislings wordt gesubsidieerd.'

En ook:

'Wel moet uit de toelichting bij de berekening van een onderdeel (of hoofdstuk) blijken of er tussen de tarieven binnen dit onderdeel kruissubsidiëring plaatsvindt (bijvoorbeeld tussen het tarief voor objecten met lage bouwkosten en het tarief met hoge bouwkosten) en in welke mate.'

Uit deze passages kan worden opgemaakt dat in de paragraaf lokale heffingen een beeld moet worden geschetst van welke kosten met welke tarieven worden verhaald. Als de gemeente besluit dat sommige tarieven meer dan kostendekkend zijn, moet zij de reden (achterliggende beleidskeuze) vermelden. Kruissubsidie is echter zeer divers en het is niet altijd mogelijk om cijfermatig de gevolgen te laten zien. In die gevallen rest de gemeente niets anders dan de waarschijnlijke effecten te beschrijven.

Kruissubsidie tussen verschillende titels in de legesverordening

[Artikel 229b](#) van de Gemeentewet begint met de woorden 'In verordeningen'. De opbrengstnorm van het artikel ziet daarom op de verordening in haar totaliteit. In de legesverordening worden heel veel verschillende diensten van een tarief voorzien. Omdat breed wordt gevoeld dat kruissubsidiëring tussen dienstverlening van volstrekt verschillende aard onwenselijk is, heeft de VNG de modelverordening onderverdeeld in drie titels. Algemene dienstverlening, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving en dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn. Kruissubsidie tussen deze titels is ongewenst, maar niet verboden. Als er sprake is van kruissubsidie, blijkt dat al uit de kostenopstelling zoals die wordt gepresenteerd in de paragraaf lokale heffingen. Gemeenten die kiezen voor kruissubsidie tussen de titels moeten de reden hiervoor in de paragraaf lokale heffingen opnemen. De redenen kunnen liggen in het gevoerde beleid, bijvoorbeeld om ongewenst gedrag te ontmoedigen.

Kruissubsidie binnen een titel in de legesverordening

Zolang het kruissubsidiëring tussen hoofdstukken⁹ betreft, blijkt de mate van kruissubsidiëring al uit de kostenopstelling. Ook hier geldt dat de gemeente de reden van de kruissubsidie moet vermelden. De gekozen terminologie in de toelichting (achterliggende beleidskeuze) impliceert niet dat er sprake moet zijn van een rechtvaardigingsgrond. Kruissubsidiëring is en blijft toegestaan, en op een detailniveau van een hoofdstuk in de legesverordening kan de omvang van de lasten sterk worden beïnvloed door arbitraire keuzes. Bijvoorbeeld de keuze om de overhead op basis van personeelslasten toe te rekenen kan een hoofdstuk meer dan kostendekkend maken, terwijl die bij de keuze om de overhead op basis van omvang taakveld toe te rekenen minder dan kostendekkend is. Als de gemeente van oordeel is dat er een redelijk tarief in rekening wordt gebracht, behoeft

---

⁹ Bijvoorbeeld tussen het hoofdstuk burgerlijke stand en het hoofdstuk rijbewijzen in de titel algemene dienstverlening

kruissubsidiëring op detailniveau geen rechtvaardiging, maar kan de gemeente aangeven dat de overdekking is ontstaan door een lagere toerekening van overhead.

Kruissubsidie binnen een hoofdstuk in de legesverordening

Kruissubsidie binnen een hoofdstuk blijkt niet uit de cijferopstelling in de paragraaf lokale heffingen. Het zal moeilijk zijn om kruissubsidie op een dergelijk detailniveau te kwantificeren. Medewerkers van bijvoorbeeld burgerzaken werken aan verschillende diensten en het voert te ver om vast te leggen hoeveel tijd zij besteden aan het verstrekken van luxe trouwboekjes ten opzichte van de normale variant. Als er bewuste beleidskeuzes in de tariefstelling binnen een hoofdstuk zijn gemaakt, kunnen die wel worden toegelicht. Bijvoorbeeld dat de gemeente voor een legaliserende omgevingsvergunning een hoger tarief vraagt. Niet omdat die vergunning meer werk kost, maar als financiële prikkel om tijdig een vergunning aan te vragen¹⁰.

Kruissubsidie binnen een tarief in de legesverordening

In de toelichting op het wijzigingsbesluit staat ook dat kruissubsidiëring tussen het tarief voor objecten met een lage en een hoge bouwsom moet worden toegelicht. Zelfs in welke mate dat gebeurt. Als de gemeente geen verschillende percentages heeft voor de omgevingsvergunning, valt dit niet te kwantificeren. Ook bij bijvoorbeeld een degressief tarief kan hooguit een inschatting worden gemaakt. In zijn algemeenheid is het zo dat grotere bouwwerken meer werk kosten en dat de stijging van de kosten niet rechtevenredig met de bouwsom is. Maar het kostenpatroon per bouwwerk is zo verschillend, dat de mate van kruissubsidiëring niet valt te kwantificeren. Een dakkapel in een buitenwijk is voor de omgevingsvergunning iets heel anders dan dezelfde dakkapel op een monument in een beschermd dorpsgezicht. Beide dakkapellen kunnen dezelfde bouwsom hebben, maar compleet andere kosten veroorzaken. En dit aspect geldt voor alle bouwwerken, dezelfde bouwsom betekent niet automatisch dezelfde kosten. De toelichting kan niet specifiek zijn dan een indicatie van hoe het tarief in zijn algemeenheid kruissubsidie veroorzaakt bij gemiddelde bouwwerken. Bijvoorbeeld dat een vast percentage van de bouwsom gemiddeld kruissubsidiëring tot gevolg heeft van grote naar kleine bouwwerken maar dat de mate van kruissubsidiëring van bouwwerk tot bouwwerk verschilt.

Hoofdstuk 6 Beleidsuitgangspunten en toelichting

Over de beleidsuitgangspunten is in de toelichting op [het wijzigingsbesluit](#) het volgende opgenomen:

'Het centraal begroten van de kosten van overhead betekent dat het niet langer mogelijk is om uit de taakvelden (voorheen de producten) alle kosten voor deze tarieven, die maximaal kostendekkend mogen zijn, in een keer uit de uitvoeringsinformatie af te leiden. Om deze reden is het van groot belang dat op een andere wijze uit de begroting blijkt hoe de tarieven, worden berekend en welke (beleids)keuzes bij de berekening ervan worden gemaakt. Daarom wordt in de paragraaf lokale heffingen voortaan in het in artikel 10, onderdeel c, bedoelde overzicht voortaan ook opgenomen hoe bij de berekening van tarieven (voor rechten) bewerkstelligd wordt dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden als de beleidsuitgangspunten die ten grondslag liggen

¹⁰ De rechtvaardigingsgrond ligt dan in het gevoerde beleid en niet in de kostenveroorzaking

aan deze berekeningen en hoe die uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd (artikel I, onderdeel G).'

Verderop in de toelichting op het wijzigingsbesluit is een voorbeeld van de kostenopstelling opgenomen.

Voorbeeld berekening van kostendeckendheid van de rioolheffing		
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	- 3.500	
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	240	
Netto kosten taakveld	- 3.260	
Toe te rekenen kosten:		
Overhead incl. (omslag)rente	- 1.440	
BTW	- 200	
Totale kosten	- 4.900	100%
Opbrengst heffingen	4.500	
Dekking		92%

De kostenopstelling moeten nader worden toegelicht met de beleidsuitgangspunten. Als de kostenopstelling alle te verhalen kosten zijn begint de toelichting met de mate van kostenverhaal. In het voorbeeld is de mate van kostenverhaal 92%. Worden alle kosten in rekening gebracht dan valt er niet veel toe te lichten. Kiest de gemeente voor gedeeltelijk kostenverhaal dan is een opmerking hierover op zijn plaats. Een gedeeltelijk kostenverhaal kan inhoudelijke redenen hebben maar kan ook worden gekozen om een veiligheidsmarge te hebben in eventuele fiscale procedures.

Bij een beleidsarme verordening valt er niet veel toe te lichten. Als de gemeente bijvoorbeeld de rioolheffing bij de eigenaren van percelen in rekening brengt naar een vast bedrag dan kan met die constatering worden volstaan. Als de vormgeving van de heffing bijdraagt aan het bereiken van beleidsdoelstellingen van de gemeente dan moet de gemeente dat toelichten.

[Artikel 219 Gemeentewet](#) geeft gemeenten een grote vrijheid bij het vormgeven van de belastingen. In het tweede lid van dat artikel is als enige restrictie opgenomen dat de heffing niet afhankelijk mag worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen. Het inkomensbeleid reserveert de Rijksoverheid voor zichzelf. Als onderbouwing kan de gemeente dus geen beleidsargumenten gebaseerd op deze uitgangspunten opnemen.

Tarieven, maatstaven, differentiaties en vrijstellingen kunnen gemeenten binnen de algemene rechtsbeginselen vrij kiezen om het zogenoemde 'beleid ter zake' te ondersteunen. Als de gemeente kiest voor het introduceren van financiële prikkels is het verstandig de rechtvaardigingsgrond daarvoor in de toelichting vast te leggen. Het belonen en/of beprijsen van bepaalde gedragingen betekent namelijk een verschillende behandeling van rechtens gelijke gevallen. Daarvoor is een rechtvaardigingsgrond nodig.

Voorbeeld: opslag legaliserende vergunning

Stel dat de gemeente ervoor kiest om een tarief in de verordening op te nemen met een verhoging van de leges voor legaliserende aanvragen van een omgevingsvergunning. Oftewel bij situaties waar reeds met de bouw is begonnen zonder dat eerst een aanvraag is gedaan. Om bedrijven en burgers te motiveren eerst de vereiste procedures te doorlopen, is een verhoging op het tarief opgenomen voor degenen die dat niet doen. In een dergelijk geval is het niet nodig de verhoging te rechtvaardigen met een verwijzing naar eventueel hogere kosten. De rechtvaardigingsgrond is gelegen in het gevoerde beleid waarin goed gedrag wordt beloond¹¹ en ongewenst gedrag niet. Als de gemeenteraad expliciet besluit tot de tariefstelling inclusief de daarbij behorende argumentatie staat de gemeente sterker bij de belastingrechter. Beargumenteerde keuzes van de wetgevende macht zijn regels die de rechtsprekende macht terughoudend dient te toetsen.

De legesverordening

De legesverordening heeft extra aandacht nodig. In de paragraaf lokale heffingen moet namelijk een overzicht van baten en lasten worden opgenomen per hoofdstuk¹² van de tarieventabel. Het voert te ver om in de paragraaf lokale heffingen van elk hoofdstuk een overzicht op te nemen zoals dat hierboven voor de rioolheffing staat. Bij de legesverordening volstaat het als de totalen per hoofdstuk in de paragraaf lokale heffingen worden opgenomen. Dus op het niveau van de burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen etc. In totaal telt de modelverordening van de VNG bij de leges 35 hoofdstukken. Een aantal daarvan zullen in financiële zin een zeer bescheiden omvang hebben. Om transparant te zijn is het wel noodzakelijk dat alle overzichten van baten en lasten per hoofdstuk op een eenvoudige wijze te raadplegen zijn. Dat kan bijvoorbeeld door ze op de gemeentelijke website te zetten.

Hoofdstuk 7 Fiscale aspecten

De wijzigingen van het BBV hebben geen formele betekenis voor de fiscale toetsing van de kostenonderbouwing. De begrotingsregels zien op het proces van begroten en informeren, niet op de fiscale toetsing. Eventuele tekortkomingen in de paragraaf lokale lasten betekenen derhalve niet dat er sprake is van onrechtmatige belastingheffing. De vraag of een aanslag terecht en tot het juiste bedrag is opgelegd, is en blijft een kwestie van het belastingrecht. Voor het bepalen van de lasten van de taakvelden is het echter nuttig om kennis te nemen van de fiscale regels voor een kostenonderbouwing.

Welke lasten kunnen worden verhaald

[Artikel 229b](#) van de Gemeentewet geeft de regel voor de gemeentelijke dienstverlening. De leges zijn de belangrijkste heffing die op dit artikel is gebaseerd. Verhaald kunnen worden de geraamde lasten 'ter zake'. Dit ietwat vage wettelijke criterium is nader uitgewerkt in de toelichting bij de wet en de jurisprudentie. Of sprake is van een last ter zake wordt beoordeeld aan de hand van de activiteit die is begroot. Er zijn volgtijdig twee criteria die beoordeeld moeten worden.

---

¹¹ Het reguliere tarief kan bij kostendekkende tarieven iets lager zijn vanwege het hogere tarief bij legaliserende vergunningen

¹² Bij de indeling zoals in de modelverordening van de VNG

1. Is er een meer dan zijdelings verband?
2. Zijn er specifiek redenen die de activiteit als last 'ter zake' uitsluiten?

Het eerste criterium geldt voor alle heffingen in dezelfde mate. Voor het tweede criterium is er een verschil tussen retributies en bestemmingsheffingen. Bij de beschrijving van het tweede criterium wordt hierop nader ingegaan.

Zijdelings verband

Een activiteit die geheel, gedeeltelijk of meer dan zijdelings met de dienst of zorgplicht te maken heeft, kan in het kostenverhaal worden meegenomen. Activiteiten die geheel of nagenoeg geheel andere doeleinden dienen, kunnen niet worden verhaald. Zoals al eerder in deze handleiding is aangegeven, komt het erop neer dat u aangeeft waarom de kostenpost redelijkerwijs kan worden opgevoerd. In een uitspraak over baggerkosten voor de rioolrechten zijn de criteria als volgt nader geduid.

[Hoge Raad, 4 juni 2010:](#)

4.2. Het Hof is ervan uitgegaan dat kostenposten niet of slechts zijdelings met de riolering samenhangen, indien zij daarmee voor minder dan 10 percent samenhangen. Hiermee heeft het Hof tot uitdrukking gebracht dat als uitgangspunt moet worden genomen dat kostenposten slechts dan niet (geheel of ten dele) als kosten ter zake van de riolering kunnen worden aangemerkt, indien zij geheel of nagenoeg geheel andere doeleinden dienen. Dat uitgangspunt is juist.

Kortgezegd lijkt het erop dat een activiteit voor meer dan 10% de doelen van de heffing moet dienen voordat zij kan worden meegenomen in de heffing. Het criterium kan vooral als een vuistregel worden gezien. Stel dat de kosten van de advisering van de veiligheidsregio¹³ over brandveiligheid bij gebruikersvergunningen 2% zijn van de totale kosten van de veiligheidsregio. De advisering is echter een activiteit op zich die rechtstreeks en alleen met de vergunningverlening heeft te maken. Als een activiteit met kracht van argumenten deels (ook minder dan 10%) aan de dienstverlening of de zorgplicht is verbonden dan kan dat gedeelte in de heffing worden meegenomen. Dat volgt uit de doelstelling van het kostenverhaal. De inhoudelijke motivering is van groter belang dan het relatieve aandeel in de totale activiteit. Het advies is daarom om bij het meenemen van activiteiten in het kostenverhaal de relatie met de dienstverlening/zorgplicht te motiveren en de redelijkheid van het gedeelte van de kosten dat wordt meegenomen te onderbouwen.

Als er een meer dan zijdelings verband is, heeft de gemeente een beoordelingsmarge bij de mate waarin de kosten worden toegerekend. Het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden onderkent het arbitraire karakter van de toedeling van de kostenposten aan de heffing en is van oordeel dat er niet te snel moet worden ingegrepen door de belastingrechter. Dat kan pas als er sprake is van een willekeurige en onredelijke belastingheffing.

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, 30 juli 2013:](#)

4.27 Een kostenpost kan slechts dan niet als 'last ter zake' worden aangemerkt, indien deze geheel of nagenoeg geheel andere doeleinden dient (vgl. hiervoor 4.11). Dit betekent dat, naast de directe

¹³ Op taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

kosten, ook indirecte kosten als 'last ter zake' mogen worden aangemerkt. De **door de Hoge Raad geformuleerde vuistregel**¹⁴ dat kosten zijdelings met belaste diensten samenhangen indien zij daarmee voor minder dan 10% samenhangen (vgl. HR 4 juni 2010, nr. 08/00313 en 08/00314, LJN BL0990 en LJN BL1015) mag naar het oordeel van het Hof niet zo worden uitgelegd dat kostenposten die voor meer dan 10% met belaste diensten samenhangen, slechts naar de mate van hun samenhang met belaste diensten aan die diensten kunnen worden toegerekend. In beginsel staat het de gemeentelijke wetgever vrij om de tarieven zo vast te stellen dat kosten die voor meer dan 10% met belaste diensten samenhangen, voor een gedeelte dat groter is dan overeenkomt met de mate van hun samenhang met belaste diensten door legesheffing worden verhaald. Dit is slechts anders, indien het verschil tussen enerzijds het gedeelte van de meer dan zijdelings met belaste diensten samenhangende kosten dat door legesheffing wordt verhaald en anderzijds de mate van samenhang van deze kosten met belaste diensten, zo groot is dat dit noopt tot het oordeel dat sprake is van een willekeurige en onredelijke belastingheffing die de wetgever bij het toekennen van de bevoegdheid aan gemeenten om voor het genot van diensten rechten (hier: leges) te heffen, niet op het oog kan hebben gehad.

Specifieke redenen die een activiteit als 'last ter zake' uitsluiten

De aard van de heffing kan ertoe leiden dat bepaalde activiteiten niet in het kostenverhaal kunnen worden meegenomen. Er is verschil tussen retributies en bestemmingsbelastingen. Een retributie is een heffing gebaseerd op [artikel 229](#) van de Gemeentewet. Kenmerk van een retributie is dat er een vergoeding wordt gevraagd voor een concrete tegenprestatie. De belangrijkste retributies van de gemeente zijn de leges.

In het geval van leges voor gemeentelijke dienstverlening staat het individualiseerbare belang van de aanvrager voorop. Dat individuele belang betekent dat in het kostenverhaal van de leges 'beleid' niet in de heffing kan worden betrokken.¹⁵ Het opstellen van een bestemmingsplan kan als een meer dan zijdelingse activiteit worden gezien voor de vergunningverlening. Omdat de activiteit echter het afwegen van verschillende belangen betreft kunnen de kosten niet in de legesheffing worden meegenomen.

Voor bestemmingsbelastingen is dit individualiseerbare aspect niet van belang. Bijvoorbeeld de rioolheffing, die wordt geheven op basis van [artikel 228a](#) van de Gemeentewet. Bij bestemmingsbelastingen ligt de nadruk op de besteding van de baten. De opbrengsten van de bestemmingsbelastingen zijn gelabeld aan een omschreven taak. Onderdeel van het nakomen van de rioolzorgplichten is het opstellen van een beheersplan, het zogeheten Gemeentelijk Rioleringsplan. Dit kan bij de rioolheffing wel mee in het kostenverhaal.

Een ander voorbeeld van kosten die naar de aard van de heffing niet kunnen worden meegenomen in het kostenverhaal zijn spaarbedragen voor uitbreidingsinvesteringen in de rioolheffing. De rioolheffing kenmerkt zich door investeringen die heel veel jaren meegaan. De financiële ramingen worden voor een groot aantal jaren vooruit ingeschat. Daarbij zijn toevoegingen en onttrekkingen aan de voorziening een methode om het tarief over meerdere jaren een stabiel verloop te geven

¹⁴ Vet en onderstreept door VNG

¹⁵ Complicerende factor is dat in het ambtelijk jargon vele zaken 'beleid' worden genoemd die feitelijk beheer zijn.

geen onbekend fenomeen. Een toevoeging aan een voorziening is een lastenpost op het taakveld, een onttrekking een bate. Een toevoeging aan de voorziening voor een uitbreidingsinvestering is echter geen 'last ter zake'. Bij de rioolheffing betalen namelijk de percelen die geen gebruik maken van de gemeentelijke voorzieningen niet mee. Vooraf sparen om nieuwe percelen aan te sluiten op de gemeentelijke voorzieningen betekent dat er geld opzij wordt gezet voor degenen die nog niet meebetalen. Dat wordt niet redelijk gevonden en daarom kan sparen voor uitbreidingsinvesteringen naar de aard van de heffing geen kostenpost zijn. Vanaf het moment dat de nieuwe percelen profiteren van de voorzieningen en dus mee moeten betalen kunnen de investeringslasten natuurlijk wel worden meegenomen.

Overhead

Het meer dan zijdelingse verband en de andere redenen zien niet op de overhead. Onafhankelijk van de aard en samenstelling van de overhead kan een deel daarvan worden toegerekend aan de directe kosten van de taakvelden. Uitgangspunt is dat de integrale kosten in rekening kunnen worden gebracht en dat daarin een opslag voor de overhead wordt meegenomen. Voor de wijziging van het BBV werd de overhead over het algemeen via de kostenplaatsen toegerekend aan de verschillende kostenposten. Nu gebeurt dat niet meer binnen de begroting maar voor de heffingen extracomptabel. De uitgebreide definitie van overhead leidt tot op het eerste gezicht niet heel goed invoelbare consequenties. Alle leidinggevendens worden geboekt op het taakveld overhead en vervolgens gedeeltelijk aan de heffingen toegerekend. Dus het hoofd afval wordt deels verhaald via de leges en het hoofd burgerzaken deels via de afvalstoffenheffing. Dat is een gevolg van de gekozen afbakening en niet in strijd met de fiscale uitgangspunten. De toerekening van de overhead op deze manier is de uitkomst van de begrotingssystematiek. Zo wordt het bepalen van de integrale kostprijs in de begroting meegenomen.

Bewijsregels kostenonderbouwing

Het overzicht in de paragraaf lokale heffingen met de taakvelden die in het kostenverhaal zijn meegenomen is een nuttige basis voor fiscale procedures. Bij fiscale procedures waar de opbrengstnorm in geschil is, gelden namelijk afwijkende bewijsregels. Die bewijsregels zijn achtereenvolgens:

- De gemeente dient inzicht te verschaffen in de onderbouwing.
- De belastingplichtige dient de onderbouwing 'beargumenteerd' te betwisten.
- De gemeente dient de onderbouwing 'naar vermogen' te verdedigen.
- De rechter beslist.

De gemeente dient inzicht te verschaffen

Normaal is in fiscale procedures het uitgangspunt dat de partij die iets aanvoert dat ook aannemelijk moet maken. In procedures over kostenonderbouwingen is dat anders. Omdat de gemeente de onderbouwing maakt, is het aan de gemeente om inzicht te geven wanneer een belastingplichtige stelt dat hij te veel moet betalen.

[Hoge Raad, 24 april 2009](#)

3.2.1. Een geschil over, kort gezegd, limietoverschrijding wordt procesrechtelijk hierdoor gekenmerkt dat niet de belanghebbende die het geschilpunt opwerpt, maar de heffingsambtenaar de partij is die beschikt over de gegevens die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van dat geschilpunt. Die omstandigheid leidt tot de hierna te omschrijven (verzwaarde) eisen aan de motivering die de heffingsambtenaar geeft voor zijn betwisting dat de limiet is overschreden.

3.2.2. Indien een belanghebbende aan de orde stelt of de in artikel 229b, lid 1, van de Gemeentewet bedoelde geraamde baten de in dat artikel bedoelde geraamde "lasten ter zake" hebben overschreden, dient de heffingsambtenaar inzicht te verschaffen in de desbetreffende ramingen.

In een arrest een jaar later preciseert de Hoge Raad het inzichtvereiste

[Hoge Raad, 16 april 2010](#)

3.3.2 (...) Zoals is overwogen in het arrest van de Hoge Raad van 24 april 2009, nr. 07/12961, LJN BI1968, BNB 2009/159, dient de heffingsambtenaar in een procedure als de onderhavige, waarin een limietoverschrijding in geschil is, inzicht te verschaffen in de desbetreffende ramingen. Dat inzicht kan worden verschaft op basis van de gemeentelijke begroting, maar ook op basis van andere gegevens, waaronder ook gegevens die niet bekendgemaakt zijn ten tijde van de vaststelling van de verordening.

De eerste stap in de fiscale bewijsvoering kan de gemeente dus leveren vanuit de cijferopstelling van de paragraaf lokale heffingen. Dat zijn namelijk de vereiste op de begroting gebaseerde gegevens. Belangrijk is daarbij te vermelden dat de keuzes die de gemeente heeft gemaakt bij het toedelen aan lasten aan de verschillende onderdelen geen onderwerp zijn van de fiscale toetsing. De mate van detaillering en de keuzevraagstukken die dat oplevert zijn geen onderwerp van de fiscale toetsing.

[Hoge Raad, 18 april 2014](#)

3.3.3. Zo mag niet van de gemeente worden verlangd dat zij van alle in de verordening en de bijbehorende tarieventabel genoemde diensten afzonderlijk en op controleerbare wijze vastlegt hoe zij de kosten ter zake daarvan heeft geraamd.

Beargumenteerde betwisting

De door de gemeente overgelegde begrotingsposten kunnen voor juist worden gehouden. Dat is alleen anders in twee situaties. De eerste is logisch, als er in de begroting onredelijke zaken staan, bijvoorbeeld omdat er iets is misgegaan.

[Hoge Raad, 18 april 2014](#)

3.3.6. In het kader van de toetsing aan de opbrengstlimiet is pas dan plaats voor een correctie van de omvang van de volgens de gemeentelijke begroting geraamde bedragen aan opbrengsten en lasten, indien de gemeente deze opbrengsten en lasten niet in redelijkheid op die bedragen heeft kunnen ramen.

Bovenstaand oordeel van de Hoge Raad geeft een belangrijke nuancering op de fiscale toetsing. Inzicht verschaft de gemeenten **met** begrotingsposten. Het is voor het verlenen van inzicht niet nodig dat de gemeente de hoogte **van** begrotingsposten aannemelijk maakt. Dat komt pas aan de orde als er een beargumenteerde betwisting van de hoogte van de post is.

De tweede reden dat een begrotingspost niet kan worden meegenomen is dat de post ten onrechte in de kostenonderbouwing is opgenomen. De bewijslast daarvoor ligt bij de partij die dat aan de orde stelt, de belastingplichtige. En dat kan niet in algemene bewoordingen, bijvoorbeeld dat bij gebrek aan wetenschap alle posten worden betwijfeld. De belastingplichtige moet zijn twijfels voldoende motiveren.

[Hoge Raad 4 april 2014](#)

3.3.4. In die gevallen waarin de belanghebbende overschrijding van de opbrengstlimiet aan de orde heeft gesteld en de heffingsambtenaar inzicht in de desbetreffende ramingen heeft verschaft, kan het verstrekken van nadere inlichtingen uitsluitend van de heffingsambtenaar worden verlangd voor zover de belanghebbende voldoende gemotiveerd heeft gesteld waarom naar zijn oordeel ten aanzien van een of meer bepaalde posten in de raming redelijke twijfel bestaat of sprake is van een 'last ter zake'.

Nog onderwerp van lopende juridische procedures is de vraag hoe concreet de beargumenteerde betwisting van de begrotingsposten door de belastingplichtige moet zijn.

Verdediging naar vermogen

De ietwat vage terminologie dat 'naar vermogen' de redelijke twijfel kan worden weggenomen, kent als achtergrond de zwaarte van de bewijslast. Als de gemeente iets moet bewijzen dan wordt verwacht dat zij aantoont dat iets juist is. Die zware bewijslast geldt niet voor de begrotingsposten in een kostenonderbouwing. Die moet de gemeente 'aannemelijk maken'. Aannemelijk maken wordt zo uitgelegd dat iets redelijkerwijs voor waar kan worden gehouden. In de al eerder aangehaalde arresten van 4 en 18 april 2014 wordt dat als volgt verwoord.

[Hoge Raad, 4 april 2014](#)

3.3.5. Aan de nadere inlichtingen die de heffingsambtenaar in dat geval dient te verstrekken, mag geen zwaardere eis worden gesteld dan dat deze functionaris naar vermogen – dat wil zeggen in de mate waarin hij daartoe in de gegeven omstandigheden in redelijkheid in staat is – duidelijk maakt op grond waarvan hij de hiervoor in 3.3.4 bedoelde stelling(en) van de belanghebbende betwist, en waarom dus naar zijn oordeel de door de belanghebbende opgeworpen twijfel ongegrond is. De zinsnede in onderdeel 3.2.3 van het arrest BNB 2009/159 'teneinde - naar vermogen - deze twijfel weg te nemen', houdt derhalve niet in dat de heffingsambtenaar moet bewijzen dat die twijfel ongegrond is.

Twee weken later voegt de Hoge Raad aan het zelfde oordeel nog een extra zin toe.

[Hoge Raad 18 april 2014](#)

3.3.5. Aan de nadere inlichtingen die de heffingsambtenaar in dat geval dient te verstrekken, mag geen zwaardere eis worden gesteld dan dat deze functionaris naar vermogen – dat wil zeggen in de

mate waarin hij daartoe in de gegeven omstandigheden in redelijkheid in staat is – duidelijk maakt op grond waarvan hij de hiervoor in 3.3.4 bedoelde stelling(en) van de belanghebbende betwist, en waarom dus naar zijn oordeel de door de belanghebbende opgeworpen twijfel ongegrond is. De heffingsambtenaar hoeft niet te bewijzen dat die twijfel ongegrond is. *De bewijslast ten aanzien van de feitelijke onderbouwing van het beroep op limietoverschrijding rust op de belanghebbende.*

De kostenonderbouwing in de paragraaf lokale lasten is nuttig en zeer informatief voor fiscale procedures. Dat blijkt uit bovenstaande verdeling van de bewijslast. Het overzicht van de meegenomen taakvelden voor het verschaffen van inzicht. De toelichting op de gemaakte (beleids-) keuzes vormt een goed fundament onder het naar vermogen weerleggen van gerezen twijfel. Dat laat onverlet dat de kostenonderbouwing in de paragraaf een toelichting is richting gemeenteraad en informatie naar de burger toe. De fiscale toets blijft een eigen zelfstandige juridische toets op basis van de belastingwetgeving.

De rechter beslist

Na het verstrekken van inzicht, het betwisten en weerleggen oordeelt de belastingrechter. Op grond van de aangereikte informatie oordeelt de rechter of de posten een last ter zake betreffen. Is de rechter van oordeel dat een post niet, of voor een kleiner deel een last ter zake is dan wordt de kostendekkendheid zonder die post beoordeeld. Als er dan nog steeds sprake is van een kostendekking van 100% of minder dan blijft de aanslag intact. Komt na het schrappen van de post(en) de kostendekkendheid boven de 100% dan geldt het volgende principe. Bij zeer geringe overschrijding <1% blijft de aanslag intact. Is de overschrijding gelijk of minder dan 110% kostendekkendheid dan wordt de aanslag proportioneel verlaagd. Bij een kostendekking van meer dan 110% procent wordt de aanslag in zijn geheel vernietigd en hoeft de belasting niet te worden betaald.¹⁶

---

¹⁶ In de jurisprudentie wordt ook nog gesproken over een kenbaarheidsvereiste maar daaraan is nog nooit invulling gegeven. Als het voor de rechter kenbaar kan zijn had het blijkbaar voor de gemeente dat ook moeten zijn.

Bijlage 1:

In deze bijlage worden voor een aantal verschillende heffingen de taakvelden die wellicht in aanmerking komen voor opname in het overzicht van baten en lasten. De eerste kolom betreft het voorgeschreven taakveld. In de tweede kolom staat de toelichting die bij de taakvelden is gegeven bij de taakvelden. Een [volledig overzicht](#) van de taakvelden met alle toelichtingen staat op de website van BZK. In de derde kolom staat de veronderstelde redentatie bij het eventueel meenemen van (een deel van) de kosten. Het is belangrijk om zelf vast te stellen dat het in de eigen gemeentelijke situatie ook zo is. Omdat nog niet duidelijk is hoe de taakvelden exact worden gevuld staan redentaties in de derde kolom ook regelmatig met een vraagteken.

Achtereenvolgens komen aan bod:

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Lijkbezorgingsrechten
- Leges omgevingsvergunning
- Leges burgerzaken

Per heffing/leges wordt gekeken aan welke taakvelden de opbrengsten van de heffing gedeeltelijk uitgegeven wordt.

	Afvalstoffenheffing	
Taakveld	Toelichting	Wat kan wellicht voor de afvalstoffenheffing van dit taakveld gebruikt?
0.4 Overhead	Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces: <ul style="list-style-type: none"> • financiën, toezicht en controle gericht op de eigen	Een deel van de overhead kan worden toegerekend aan de heffing, zie hiervoor het betreffende hoofdstuk in de handleiding.

	<p>organisatie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • personeel en organisatie; • de gemeentesecretaris; • inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement); • juridische zaken; • bestuurszaken en bestuursondersteuning; • informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen; • facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging); • documentaire informatievoorziening (DIV); • managementondersteuning primair proces. <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ondersteuning van de raad, de griffie maakt geen deel uit van de ambtelijke organisatie, dit hoort onder taakveld 0.1; • archieven met een historische betekenis horen onder taakveld 5.4; • een bijdrage aan/van een verbonden partij, zoals een gemeenschappelijke regeling, als vergoeding voor de uitvoering van taken. Deze moet worden verantwoord op het taakveld /de taakvelden waar de verbonden partij werkzaam voor is. 	
0.64 Belastingen overig	<p>Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, m.u.v. de toeristen- en de forensenbelasting, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hondenbelasting; • precariobelasting; • reclamebelasting; • heffing en invordering; • bezwaar en beroep. 	De kosten die gemaakt worden voor bezwaar- en beroepsprocedures. (Als die niet op het taakveld afval worden geboekt)
0.8 Overige baten en lasten	<p>Tot dit taakveld behoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stelposten, taakstellende bezuinigingen, begrotingsruimte, etc. 	Overige baten en lasten die van toepassing zijn bij het uitvoeren van activiteiten ter nakoming van de zorgplicht voor afvalstoffen.

	<ul style="list-style-type: none"> • (schatting) niet voorziene uitgaven 	
1.2 Openbare orde en veiligheid	<p>Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toezicht en handhaving openbare orde, BOA's; • Wet Bibob en (bestuurlijke) aanpak georganiseerde criminaliteit; • bureau Halt; • preventie van criminaliteit; • opstellen en handhaven APV; • leges drank & horeca; • wet wapen en munitie (voorheen vuurwapenwet) ; • beleid, toezicht en ruiming van conventionele explosieven; • veilige woon- en leefomgeving; • antidiscriminatiebeleid; • doodsschouw (door de officier van Justitie gelast onderzoek ivm de mogelijk niet natuurlijke doodsoorzaak); • dierenbescherming. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maatregelen op het gebied van verkeersveiligheid, dit hoort thuis onder taakveld 2.1; • opruiming van explosieven als onderdeel van een grondexploitatie, deze valt onder taakveld 8.2. 	<p>Toezicht en handhaving, BOA inzake aanbiedregels, zwerfafval</p>
2.1 Verkeer en vervoer	<p>Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verkeersbeleid; • verkeersmaatregelen: verkeersborden, verkeersregelinstallaties, bewegwijzering en straatmeubilair t.b.v. verkeersregulering; • beïnvloeden van het verkeersgedrag met het oog op verkeersveiligheid; 	<p>Straatreiniging: schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en zwerfafval; Aanleg en lediging van prullenbakken/ containers?</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • aanleg, reconstructie en onderhoud van de verharde openbare ruimte: wegen, pleinen, fietspaden, voetpaden en overige verhardingen; • civieltechnische kunstwerken: inspectie, beheer en onderhoud bruggen, tunnels, spoorwegovergangen en dergelijke, waaronder begrepen infrastructuur ten behoeve van luchthavens; • verlichting wegen: aanleg, beheer en onderhoud; • gladheidbestrijding: sneeuwruimen en strooien; • straatreiniging: schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en zwerfafval; • reguleren van de openbare ruimte: vergunningen voor inritten, aanleg kabels, verhuren standplaatsen (grond, benzinestations); • verwijderen verkeersobstakels en vergunningen voor het tijdelijke plaatsen van voorwerpen op de openbare weg. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanleg van wegen die onderdeel uitmaken van een grondexploitatie, dat valt onder taakveld 3.2 (i.g.v. fysiek) of taakveld 8.2 (i.g.v. exploitatie); • faciliteiten voor tram- en bus van grotere omvang (busstations bijvoorbeeld), die moeten onder taakveld 2.5 Openbaar vervoer worden geregistreerd; • aanleg van parkeervoorzieningen en afgeven van vergunningen voor parkeren en parkeerplaatsen, deze hoort onder taakveld 2.2; • aanleg van toeristische paden voor voetgangers en fietsers, deze hoort onder taakveld 5.7. 	
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	<p>Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • natuurbescherming, onderhoud van bos, heide en 	<p>Onderhouden openbaar groen en natuurbescherming; dus ook afval uit recreatieterreinen, parken en sloten. Deel huishoudelijk afval obv dezelfde redenatie als</p>

	<p>overige natuurgebieden;</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanleg en onderhoud van openbaar groen inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte; • aanleg en onderhoud van openbaar water: vijvers en kleine watergangen, waaronder schoonhouden sloten, onderhouden van taluds en betuining; • aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen, recreatievoorzieningen; • hobbyclubs en volkstuinderverenigingen. <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanleg en onderhoud van doorgaande grote watergangen zoals vaarten en kanalen, deze horen onder taakveld 2.4. 	<p>straatvegen.</p>
<p>6.3 Inkomensregelingen</p>	<p>Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet; • geneeskundige en andere adviezen in verband met de bijstandsverlening; • IOAW (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers); • IOAZ (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen); • kosten van levensonderhoud uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004); • kosten levensonderhoud voor startende ondernemers uit Bbz 2004; • sociale zekerheidsregelingen van het rijk zoals bijvoorbeeld eenmalige uitkeringen voor minima; • gemeentelijk armoedebeleid: bijzondere bijstand, kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen, korting op musea, sportclubs etc., meerkosten bij werk 	<p>Kwijtschelding</p>

	<p>in geval van handicap of chronische ziekte, etc.</p> <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • schuldhulpverlening hoort thuis onder taakveld 6.71. 	
7.3 Afval	<p>Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval:</p> <ul style="list-style-type: none"> • afvalscheiding en recycling; • vuilophaal en afvoer; • vuilstort en verwerking; • baten afvalstoffenheffing en reinigingsrechten (via categorie 3.7); • kosten van de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanpak van zwerfvuil, veegdiensten, deze horen thuis onder taakveld 2.1. 	<p>Spreekt voor zich, let op als er ook andere kosten op staan dan de inzamelplicht voor huishoudelijke afvalstoffen is er een splitsing nodig (bedrijfsafval)</p>
7.4 Milieubeheer	<p>Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de bescherming en de sanering van de kwaliteit van de bodem en de atmosfeer; • de beheersing van geluidhinder; • bescherming tegen straling en dergelijke; • verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven; • ongediertebestrijding; • RUD, Regionale Uitvoeringsdiensten. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taken op het gebied de zorg voor de waterkwaliteit, deze horen thuis onder taakveld 7.2; • milieu-educatie, deze hoort thuis onder taakveld 4.3; • afvalscheiding, deze hoort thuis onder taakveld 7.3. 	<p>RUD 's die zich bezig houden met afval?</p>

	Rioolheffing	
Taakveld	Toelichting	Wat kan wellicht voor de rioolheffing van dit taakveld worden gebruikt?
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	<p>Tot dit taakveld behoren taken met betrekking tot onroerend goed dat niet in exploitatie is en niet aan een specifiek beleidsveld is toe te delen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen, gronden en landerijen die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt. 	Bergings/overloopgebieden, kosten meer dan zijdelings met hemelwartertaak?
0.4 Overhead	<p>Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces:</p> <ul style="list-style-type: none"> • financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie; • personeel en organisatie; • de gemeentesecretaris; • inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement); • juridische zaken; • bestuurszaken en bestuursondersteuning; • informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen; • facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging); • documentaire informatievoorziening (DIV); • managementondersteuning primair proces. <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ondersteuning van de raad, de griffie maakt geen deel uit van de ambtelijke organisatie, dit hoort onder taakveld 0.1; • archieven met een historische betekenis horen onder taakveld 5.4; • een bijdrage aan/van een verbonden partij, zoals een gemeenschappelijke regeling, als vergoeding voor de uitvoering van taken. Deze moet worden verantwoord op 	Een deel van de overhead kan aan de heffing worden toegerekend; zie hiervoor het betreffende hoofdstuk in de handleiding.

	het taakveld /de taakvelden waar de verbonden partij werkzaam voor is.	
0.64 Belastingen overig	Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, m.u.v. de toeristen- en de forensenbelasting, zoals: <ul style="list-style-type: none"> • hondenbelasting; • precariobelasting; • reclamebelasting; • heffing en invordering; • bezwaar en beroep. 	Kosten die gemaakt worden voor bezwaar- en beroepsprocedures als die niet op taakveld Riolering worden geboekt.
0.8 Overige baten en lasten	Tot dit taakveld behoren: <ul style="list-style-type: none"> • stelposten, taakstellende bezuinigingen, begrotingsruimte, etc. • (schatting) niet voorziene uitgaven 	Overige baten en lasten die van toepassing zijn bij het uitvoeren van activiteiten ter nakoming van zorgplichten voor afval- hemel en grondwater.
2.1 Verkeer en vervoer	Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur: <ul style="list-style-type: none"> • verkeersbeleid; • verkeersmaatregelen: verkeersborden, verkeersregelinstallaties, bewegwijzering en straatmeubilair t.b.v. verkeersregulering; • beïnvloeden van het verkeersgedrag met het oog op verkeersveiligheid; • aanleg, reconstructie en onderhoud van de verharde openbare ruimte: wegen, pleinen, fietspaden, voetpaden en overige verhardingen; • civieltechnische kunstwerken: inspectie, beheer en onderhoud bruggen, tunnels, spoorwegovergangen en dergelijke, waaronder begrepen infrastructuur ten behoeve van luchthavens; • verlichting wegen: aanleg, beheer en onderhoud; • gladheidbestrijding: sneeuwruimen en strooien; • straatreiniging: schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en 	Aanleg; reconstructie en onderhoud van verharde openbare ruimte in samenhang met de aanleg/vervanging van riolering(svoorzieningen). Voorzieningen hemelwatertaak (water op straat). Schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en zwerfafval.

	<p>zwerfafval;</p> <ul style="list-style-type: none"> • reguleren van de openbare ruimte: vergunningen voor inritten, aanleg kabels, verhuren standplaatsen (grond, benzinestations); • verwijderen verkeersobstakels en vergunningen voor het tijdelijke plaatsen van voorwerpen op de openbare weg. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanleg van wegen die onderdeel uitmaken van een grondexploitatie, dat valt onder taakveld 3.2 (i.g.v. fysiek) of taakveld 8.2 (i.g.v. exploitatie); • faciliteiten voor tram- en bus van grotere omvang (busstations bijvoorbeeld), die moeten onder taakveld 2.5 Openbaar vervoer worden geregistreerd; • aanleg van parkeervoorzieningen en afgeven van vergunningen voor parkeren en parkeerplaatsen, deze hoort onder taakveld 2.2; • aanleg van toeristische paden voor voetgangers en fietsers, deze hoort onder taakveld 5.7. 	
<p>2.4 Economische havens en waterwegen</p>	<p>Tot dit taakveld behoren taken ten behoeve van de (beroeps-)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • baggerwerkzaamheden; • zeehavens: het begeleiden van de scheepvaart van en naar de haven, het beheren en ontwikkelen van de natte en droge infrastructuur; • binnenhavens: beheren havengebied (droog en nat gedeelte), uitvoering operationele taken; • doorgaande waterwegen: bebakening, ijsbestrijding, inrichting en gebruik van de oevers door inspectie, beheer onderhoud en vervanging van de walkanten; • ligplaatsen en vergunningen bedrijfsvaartuigen, lig- en aanlegplaatsen voor beroepsvaart; 	<p>Staan op dit taakveld kosten die een rol spelen in de gemeentelijke watertaken, bijvoorbeeld opvang hemelwater?</p> <p>Baggeren</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • waterkering en afwatering: beheersing van het oppervlaktewater en voorkomen van wateroverlast door het in stand houden van oevers van watergangen achter dijken ter waarborging van de stabiliteit van de kering en het verpompen van overtollig water uit lager gelegen gebieden (onderbemalingen); • bruggelden en sluisgelden. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • activiteiten ten behoeve van niet doorgaande waterwegen zoals vijvers, sloten en overige waterpartijen: aanleg en onderhoud, deze horen thuis onder taakveld 5.7; • straten en wegen in het havengebied, deze horen thuis onder taakveld 2.1; • havenloodsen, pakhuizen en entrepots, deze horen thuis onder taakveld 3.2; • veerponten, deze horen thuis onder taakveld 2.5; • zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater, dit hoort thuis onder taakveld 7.2. • jachthavens en passantenhavens voor recreatievaartuigen, deze horen thuis onder taakveld 2.3. 	
3.2. Fysieke bedrijfsinfrastructuur	<p>Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • grondexploitatie bedrijventerreinen; • ontwikkeling en onderhoud van bedrijfslocaties en (her-)ontwikkeling van bedrijfspanden; • herstructurering en verduurzaming bedrijfslocaties; • investeringen in winkelgebieden en winkelstrips; • werkzaamheden tbv land- en tuinbouwgronden. <p>Niet tot dit taakveld behoort:</p>	<p>Gemeentelijke bijdrage aan riolerings-/watervoorziening? Verduurzaming tbv gemeentelijke watertaken? Drainage land- en tuinbouwgronden?</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • grondexploitatie voor andere dan bedrijventerreinen. (taakveld 8.2) 	
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	<p>Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • natuurbescherming, onderhoud van bos, heide en overige natuurgebieden; • aanleg en onderhoud van openbaar groen inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte; • aanleg en onderhoud van openbaar water: vijvers en kleine watergangen, waaronder schoonhouden sloten, onderhouden van taluds en betuining; • aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen, recreatievoorzieningen; • hobbyclubs en volkstuinderverenigingen. <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanleg en onderhoud van doorgaande grote watergangen zoals vaarten en kanalen, deze horen onder taakveld 2.4. 	<p>Aanleg en onderhoud van openbaar water: vijvers en kleine watergangen, waaronder schoonhouden sloten, onderhouden taluds en betuining. Delen van dit openbaar groen kunnen een rol spelen in de gemeentelijke nakoming van de watertaken. Wadi's, retentievijvers, overloopgebieden etc.</p>
6.3 Inkomensregelingen	<p>Tot dit taakveld behoren alle inkomens- en bijstandsvoorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet; • geneeskundige en andere adviezen in verband met de bijstandsverlening; • IOAW (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers); • IOAZ (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen); • kosten van levensonderhoud uit het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz 2004); • kosten levensonderhoud voor startende ondernemers uit Bbz 2004; 	<p>Kwijtschelding</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • sociale zekerheidsregelingen van het rijk zoals bijvoorbeeld eenmalige uitkeringen voor minima; • gemeentelijk armoedebeleid: bijzondere bijstand, kwijtschelding gemeentelijke belastingen en heffingen, korting op musea, sportclubs etc., meerkosten bij werk in geval van handicap of chronische ziekte, etc. <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • schuldhulpverlening hoort thuis onder taakveld 6.71. 	
7.2 Riolering	<p>Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opvang en verwerking van afval- en hemelwater; • inzameling en transport huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater; • voorkomen van grondwaterproblemen, onder meer door afvoer van overtollig grondwater; • rioolwaterzuivering; • bestrijding verontreiniging oppervlaktewater; • baten rioolheffing via categorieën 2.2.1 (voor niet-woningen) en 2.2.2 (voor woningen); • kosten van de heffing en invordering van de rioolheffing. 	Spreekt voor zich!
8.1 Ruimtelijke ordening	<p>Tot dit taakveld behoren taken op grond van de wet Ruimtelijke Ordening:</p> <ul style="list-style-type: none"> • voorbereiden van vaststellen structuurplannen en -visies; • BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie); • CAI, breedband en glasvezel aanleg; • voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen; • faciliterend grondbeleid (passief grondbeleid). De gemeente zelf voert geen actief grondbeleid, zij laat dit over aan private ontwikkelaars. Kosten die de gemeente maakt in het kader van dit faciliterend grondbeleid, (moeten) worden verhaald op de private ontwikkelaars. 	Voorzieningen in de openbare ruimte?

	<p>Het betreft hier kosten ten behoeve van onder meer: opstellen van bestemmingsplan, voorzieningen in de openbare ruimte en het aanleggen nutsvoorzieningen. Wanneer dergelijke kosten worden gemaakt in het kader van faciliterend grondbeleid, worden deze kosten geboekt op 8.1 en via een tegenboeking naar de balans gemuteerd (zie de notitie Faciliterend grondbeleid van de Commissie BBV).</p>	
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	<p>Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • grondverwerving, bouw- en woonrijp maken; • bovenwijkse voorzieningen ten behoeve van de bouwgrondcomplexen; • verkoop van bouwrijpe gronden; • in het voorkomende geval onschadelijk maken en verwijderen van explosieven. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • grondexploitatie van bedrijventerreinen, dit hoort thuis onder taakveld 3.2; • onschadelijk maken en verwijderen van explosieven buiten grondexploitatie, dit hoort thuis onder taakveld 1.2. 	Gemeentelijke bijdragen aan exploitaties met een meer dan zijdelings verband tot de watertaken. Aanleg en onderhoud voorzieningen?

Lijkbezorgingsrechten		
Taakveld	Toelichting	Wat kan wellicht voor de lijkbezorgingsrechten van dit taakveld worden gebruikt?
0.2 Burgerzaken	<p>Tot dit taakveld behoren de volgende burgerzaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • paspoorten en rijbewijzen; • bevolkingsregister; • straatnaamgeving en kadastrale informatie; • burgerschap; • verkiezingen, referenda; • Leges opbrengsten (economische categorie baten: 3.7) 	Verloopt het administratieve proces via burgerzaken?

<p>0.4 Overhead</p>	<p>Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces:</p> <ul style="list-style-type: none"> • financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie; • personeel en organisatie; • de gemeentesecretaris; • inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement); • juridische zaken; • bestuurszaken en bestuursondersteuning; • informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen; • facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging); • documentaire informatievoorziening (DIV); • managementondersteuning primair proces. <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ondersteuning van de raad, de griffie maakt geen deel uit van de ambtelijke organisatie, dit hoort onder taakveld 0.1; • archieven met een historische betekenis horen onder taakveld 5.4; • een bijdrage aan/van een verbonden partij, zoals een gemeenschappelijke regeling, als vergoeding voor de uitvoering van taken. Deze moet worden verantwoord op het taakveld /de taakvelden waar de verbonden partij werkzaam voor is. 	<p>Een deel van de overhead kan worden toegerekend aan de heffing, zie hiervoor het betreffende hoofdstuk in de handleiding.</p>
<p>0.64 Belastingen overig</p>	<p>Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, m.u.v. de toeristen- en de forensenbelasting, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hondenbelasting; • precariobelasting; • reclamebelasting; • heffing en invordering; 	<p>De kosten die gemaakt worden voor bezwaar- en beroepsprocedures voor zover die niet worden geboekt op het taakveld begraafplaatsen.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • bezwaar en beroep. 	
0.8 Overige baten en lasten	<p>Tot dit taakveld behoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stelposten, taakstellende bezuinigingen, begrotingsruimte, etc. • (schatting) niet voorziene uitgaven 	Overige baten en lasten die van toepassing zijn bij het uitvoeren van activiteiten van lijkbezorgingsrechten?
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	<p>Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • natuurbescherming, onderhoud van bos, heide en overige natuurgebieden; • aanleg en onderhoud van openbaar groen inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte; • aanleg en onderhoud van openbaar water: vijvers en kleine watergangen, waaronder schoonhouden sloten, onderhouden van taluds en betuining; • aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen, recreatievoorzieningen; • hobbyclubs en volkstuinderverenigingen. <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanleg en onderhoud van doorgaande grote watergangen zoals vaarten en kanalen, deze horen onder taakveld 2.4. 	Het onderhouden van het groen op en rondom de begraafplaatsen?
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	<p>Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging:</p> <ul style="list-style-type: none"> • begraafplaatsen en crematoria; • lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden); • baten begraafplaatsrechten (via economische categorie 3.7); • baten afkoopsommen grafrechten (via economische categorie 4.4.8). <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p>	Spreekt voor zich!

	<ul style="list-style-type: none"> • registratie van overlijden, dit hoort thuis onder taakveld 0.2. 	
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	<p>Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • grondverwerving, bouw- en woonrijp maken; • bovenwijkse voorzieningen ten behoeve van de bouwgrondcomplexen; • verkoop van bouwrijpe gronden; • in het voorkomende geval onschadelijk maken en verwijderen van explosieven. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • grondexploitatie van bedrijventerreinen, dit hoort thuis onder taakveld 3.2; • onschadelijk maken en verwijderen van explosieven buiten grondexploitatie, dit hoort thuis onder taakveld 1.2. 	Grondverwerving van begraafplaatsen; bij uitbreiding begraafplaats? Of het verkopen van een stukje begraafplaats?

	Leges omgevingsvergunning	
Taakveld	Toelichting	Wat kan wellicht voor de leges omgevingsvergunning van dit taakveld worden gebruikt?
0.2 Burgerzaken	<p>Tot dit taakveld behoren de volgende burgerzaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • paspoorten en rijbewijzen; • bevolkingsregister; • straatnaamgeving en kadastrale informatie; • burgerschap; • verkiezingen, referenda; • Leges opbrengsten (economische categorie baten: 3.7) 	In hoeverre zit de baliefunctie etc. bij burgerzaken? En de opbrengsten?
0.4 Overhead	<p>Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces:</p> <ul style="list-style-type: none"> • financiën, toezicht en controle gericht op de eigen 	Een deel van de overhead kan worden toegerekend aan de heffing, zie hiervoor het betreffende hoofdstuk in de handleiding

	<p>organisatie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • personeel en organisatie; • de gemeentesecretaris; • inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement); • juridische zaken; • bestuurszaken en bestuursondersteuning; • informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen; • facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging); • documentaire informatievoorziening (DIV); • managementondersteuning primair proces. <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ondersteuning van de raad, de griffie maakt geen deel uit van de ambtelijke organisatie, dit hoort onder taakveld 0.1; • archieven met een historische betekenis horen onder taakveld 5.4; • een bijdrage aan/van een verbonden partij, zoals een gemeenschappelijke regeling, als vergoeding voor de uitvoering van taken. Deze moet worden verantwoord op het taakveld /de taakvelden waar de verbonden partij werkzaam voor is. 	
0.64 Belastingen overig	<p>Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, m.u.v. de toeristen- en de forensenbelasting, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hondenbelasting; • precariobelasting; • reclamebelasting; • heffing en invordering; • bezwaar en beroep. 	bezwaar- en beroepsprocedures tegen de heffing?
0.8 Overige baten	<p>Tot dit taakveld behoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stelposten, taakstellende bezuinigingen, begrotingsruimte, etc. 	Overige baten en lasten die van toepassing zijn bij het uitvoeren van activiteiten m.b.t. de omgevingsvergunning

	<ul style="list-style-type: none"> • (schatting) niet voorziene uitgaven 	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	<p>Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • brandbestrijding; • preventieve maatregelen ten behoeve van de fysieke veiligheid; • rampenbestrijding. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opruiming van explosieven als onderdeel van een grondexploitatie, deze vallen onder taakveld 8.2; • bijdragen van het Rijk i.v.m. opsporen en ruimen explosieven, deze horen onder taakveld 0.7. 	Preventiemaatregelen d.m.v. adviezen van de brandweer
1.2. Openbare orde en veiligheid	<p>Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toezicht en handhaving openbare orde, BOA's; • Wet Bibob en (bestuurlijke) aanpak georganiseerde criminaliteit; • bureau Halt; • preventie van criminaliteit; • opstellen en handhaven APV; • leges drank & horeca; • wet wapen en munitie (voorheen vuurwapenwet) ; • beleid, toezicht en ruiming van conventionele explosieven; • veilige woon- en leefomgeving; • antidiscriminatiebeleid; • doodsschouw (door de officier van Justitie gelast onderzoek ivm de mogelijk niet natuurlijke doodsoorzaak); • dierenbescherming. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p>	Wet Bibob (geen apart tarief/ wel in algemene kosten)

	<ul style="list-style-type: none"> • maatregelen op het gebied van verkeersveiligheid, dit hoort thuis onder taakveld 2.1; • opruiming van explosieven als onderdeel van een grondexploitatie, deze valt onder taakveld 8.2. 	
2.1 Verkeer en vervoer	<p>Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verkeersbeleid; • verkeersmaatregelen: verkeersborden, verkeersregelinstallaties, bewegwijzering en straatmeubilair t.b.v. verkeersregulering; • beïnvloeden van het verkeersgedrag met het oog op verkeersveiligheid; • aanleg, reconstructie en onderhoud van de verharde openbare ruimte: wegen, pleinen, fietspaden, voetpaden en overige verhardingen; • civieltechnische kunstwerken: inspectie, beheer en onderhoud bruggen, tunnels, spoorwegovergangen en dergelijke, waaronder begrepen infrastructuur ten behoeve van luchthavens; • verlichting wegen: aanleg, beheer en onderhoud; • gladheidbestrijding: sneeuwruimen en strooien; • straatreiniging: schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en zwerfafval; • reguleren van de openbare ruimte: vergunningen voor inritten, aanleg kabels, verhuren standplaatsen (grond, benzinstations); • verwijderen verkeersobstakels en vergunningen voor het tijdelijke plaatsen van voorwerpen op de openbare weg. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanleg van wegen die onderdeel uitmaken van een 	<p>vergunningen voor inritten , bijzondere transporten. Vergunningen voor het tijdelijk plaatsen van obstakels etc..</p>

	<p>grondexploitatie, dat valt onder taakveld 3.2 (i.g.v. fysiek) of taakveld 8.2 (i.g.v. exploitatie);</p> <ul style="list-style-type: none"> • faciliteiten voor tram- en bus van grotere omvang (busstations bijvoorbeeld), die moeten onder taakveld 2.5 Openbaar vervoer worden geregistreerd; • aanleg van parkeervoorzieningen en afgeven van vergunningen voor parkeren en parkeerplaatsen, deze hoort onder taakveld 2.2; • aanleg van toeristische paden voor voetgangers en fietsers, deze hoort onder taakveld 5.7. 	
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	<p>Tot dit taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers (inclusief bedrijven en ondernemers in land- en tuinbouw en veeteelt) gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bedrijvenloket, ondernemersloket; • stimuleren van en onderwijs aan startende ondernemers; • aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven; • financiële steunregelingen voor bedrijven waaronder land- en tuinbouw, veeteelt en visserij; • regelen straathandel, markten alsook veemarkten; • de BIZ-bijdrage (via baten categorie 2.2.1); • marktgelden en staanplaatsgelden markten (via baten categorie 3.7). <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • faciliteren van netwerken en samenwerkingsverbanden van bedrijven of bedrijven, overheid en kennisinstellingen behoren tot taakveld 3.1; • algemene acquisitieactiviteiten gericht het aantrekken van bedrijven zoals handelsmissies en overige promotionele activiteiten behoren tot taakveld 3.4. 	Ook ontzorgen op vergunninggebied?
5.5 Cultureel erfgoed	Tot dit taakveld behoren taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel	Advisering bij vergunningsaanvragen monumenten etc. Dit vindt ook plaats d.m.v. vergunningverlening?

	<p>erfgoed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • historische gebouwen, beschermde stads- en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte; • subsidie, beheer, onderhoud, toezicht en handhaven van cultureel erfgoed; • het (digitaal) zichtbaar maken van cultuurhistorische waarden. 	
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	<p>Tot dit taakveld behoren openbaar groen, natuur en recreatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • natuurbescherming, onderhoud van bos, heide en overige natuurgebieden; • aanleg en onderhoud van openbaar groen inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte; • aanleg en onderhoud van openbaar water: vijvers en kleine watergangen, waaronder schoonhouden sloten, onderhouden van taluds en betuining; • aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen, recreatievoorzieningen; • hobbyclubs en volkstuinverenigingen. <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanleg en onderhoud van doorgaande grote watergangen zoals vaarten en kanalen, deze horen onder taakveld 2.4. 	<p>Advisering bij vergunningsaanvragen bij natuurgebieden?</p>
7.4 Milieubeheer	<p>Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de bescherming en de sanering van de kwaliteit van de bodem en de atmosfeer; • de beheersing van geluidhinder; • bescherming tegen straling en dergelijke; • verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven; • ongediertebestrijding; 	<p>Bodemonderzoek, geluidshinder als onderdeel van de vergunningverlening?</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • RUD, Regionale Uitvoeringsdiensten. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • taken op het gebied de zorg voor de waterkwaliteit, deze horen thuis onder taakveld 7.2; • milieu-educatie, deze hoort thuis onder taakveld 4.3; • afvalscheiding, deze hoort thuis onder taakveld 7.3. 	
8.1 Ruimtelijke ordening	<p>Tot dit taakveld behoren taken op grond van de wet Ruimtelijke Ordening:</p> <ul style="list-style-type: none"> • voorbereiden van vaststellen structuurplannen en -visies; • BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie); • CAI, breedband en glasvezel aanleg; • voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen; • faciliterend grondbeleid (passief grondbeleid). De gemeente zelf voert geen actief grondbeleid, zij laat dit over aan private ontwikkelaars. Kosten die de gemeente maakt in het kader van dit faciliterend grondbeleid, (moeten) worden verhaald op de private ontwikkelaars. Het betreft hier kosten ten behoeve van onder meer: opstellen van bestemmingsplan, voorzieningen in de openbare ruimte en het aanleggen nutsvoorzieningen. Wanneer dergelijke kosten worden gemaakt in het kader van faciliterend grondbeleid, worden deze kosten geboekt op 8.1 en via een tegenboeking naar de balans gemuteerd (zie de notitie Faciliterend grondbeleid van de Commissie BBV). 	Afwijkingen van bestemmingsplannen door het verlenen van bepaalde omgevingsvergunningen, postzegelplannetjes
8.3 Wonen en bouwen	<p>Tot dit taakveld behoren gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bouwvergunningen (omgevingsvergunning) en -toezicht, basisregistratie adressen en gebouwen (BAG); • woningbouw en woningverbetering, renovatie; • woonruimteverdeling, woningsplitsingsvergunning, woonvergunning; 	> Spreekt voor zich

	<ul style="list-style-type: none"> • stedelijke vernieuwing: gebiedsgerichte aanpak woningvoorraad, woonomgeving en voorzieningen. 	
	Leges burgerzaken	
Taakveld	Toelichting	Wat kan wellicht voor de leges burgerzaken van dit taakveld worden gebruikt?
0.2 Burgerzaken	<p>Tot dit taakveld behoren de volgende burgerzaken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • paspoorten en rijbewijzen; • bevolkingsregister; • straatnaamgeving en kadastrale informatie; • burgerschap; • verkiezingen, referenda; • Leges opbrengsten (economische categorie baten: 3.7) 	Spreekt voor zich.
0.4 Overhead	<p>Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces:</p> <ul style="list-style-type: none"> • financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie; • personeel en organisatie; • de gemeentesecretaris; • inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement); • juridische zaken; • bestuurszaken en bestuursondersteuning; • informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen; • facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging); • documentaire informatievoorziening (DIV); • managementondersteuning primair proces. <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ondersteuning van de raad, de griffie maakt geen deel uit van de ambtelijke organisatie, dit hoort onder taakveld 0.1; • archieven met een historische betekenis horen onder 	Een deel van de overhead kan worden toegerekend aan de heffing, zie hiervoor het betreffende hoofdstuk in de handleiding

	<p>taakveld 5.4;</p> <ul style="list-style-type: none"> • een bijdrage aan/van een verbonden partij, zoals een gemeenschappelijke regeling, als vergoeding voor de uitvoering van taken. Deze moet worden verantwoord op het taakveld /de taakvelden waar de verbonden partij werkzaam voor is. 	
0.64 Belastingen overig	<p>Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, m.u.v. de toeristen- en de forensenbelasting, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hondenbelasting; • precariobelasting; • reclamebelasting; • heffing en invordering; • bezwaar en beroep. 	bezwaar- en beroepsprocedures?
2.1 Verkeer en vervoer	<p>Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verkeersbeleid; • verkeersmaatregelen: verkeersborden, verkeersregelinstallaties, bewegwijzering en straatmeubilair t.b.v. verkeersregulering; • beïnvloeden van het verkeersgedrag met het oog op verkeersveiligheid; • aanleg, reconstructie en onderhoud van de verharde openbare ruimte: wegen, pleinen, fietspaden, voetpaden en overige verhardingen; • civieltechnische kunstwerken: inspectie, beheer en onderhoud bruggen, tunnels, spoorwegovergangen en dergelijke, waaronder begrepen infrastructuur ten behoeve van luchthavens; • verlichting wegen: aanleg, beheer en onderhoud; • gladheidbestrijding: sneeuwruimen en strooien; • straatreiniging: schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg- en 	Advies vergunningverlening

	<p>zwerfafval;</p> <ul style="list-style-type: none"> • reguleren van de openbare ruimte: vergunningen voor inritten, aanleg kabels, verhuren standplaatsen (grond, benzinestations); • verwijderen verkeersobstakels en vergunningen voor het tijdelijke plaatsen van voorwerpen op de openbare weg. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanleg van wegen die onderdeel uitmaken van een grondexploitatie, dat valt onder taakveld 3.2 (i.g.v. fysiek) of taakveld 8.2 (i.g.v. exploitatie); • faciliteiten voor tram- en bus van grotere omvang (busstations bijvoorbeeld), die moeten onder taakveld 2.5 Openbaar vervoer worden geregistreerd; • aanleg van parkeervoorzieningen en afgeven van vergunningen voor parkeren en parkeerplaatsen, deze hoort onder taakveld 2.2; • aanleg van toeristische paden voor voetgangers en fietsers, deze hoort onder taakveld 5.7. 	
<p>2.2 Parkeren</p>	<p>Tot dit taakveld behoren ontwikkeling en beheer van (afzonderlijke) parkeervoorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • parkeerbeleid: parkeerzone, ontheffingen en vergunningen; • inrichting en onderhoud open en gesloten parkeervoorzieningen; • parkeermeters; • fietsenstalling. <p>Tot dit taakveld behoort niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • parkeerbelasting inclusief lasten heffing en invordering. Dit valt onder taakveld 0.63; • parkeerpolitie (toezichthouders, BOA's). Dit valt onder taakveld 1.2; 	<p>Vergunningen / invalidenkaart etc.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • aanleg, beheer en onderhoud van parkeerhavens als onderdeel van wegen horen thuis onder taakveld 2.1. 	
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	<p>Tot dit taakveld behoren de op bedrijven en ondernemers (inclusief bedrijven en ondernemers in land- en tuinbouw en veeteelt) gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bedrijvenloket, ondernemersloket; • stimuleren van en onderwijs aan startende ondernemers; • aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven; • financiële steunregelingen voor bedrijven waaronder land- en tuinbouw, veeteelt en visserij; • regelen straathandel, markten alsook veemarkten; • de BIZ-bijdrage (via baten categorie 2.2.1); • marktgelden en staanplaatsgelden markten (via baten categorie 3.7). <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • faciliteren van netwerken en samenwerkingsverbanden van bedrijven of bedrijven, overheid en kennisinstellingen behoren tot taakveld 3.1; • algemene acquisitieactiviteiten gericht het aantrekken van bedrijven zoals handelsmissies en overige promotionele activiteiten behoren tot taakveld 3.4. 	Ontzorgen op vergunningen?
6.2 Wijkteams	<p>Tot dit taakveld behoren alle loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning(maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening):</p> <ul style="list-style-type: none"> • voorlichting; • advisering; • cliëntondersteuning; • toegang tot 1e en 2e lijnsvoorzieningen; • preventie; 	Bezoek aan huis → paspoort etc. Verzorgingstehuizen etc.

	<ul style="list-style-type: none"> • vroegsignalering. <p>Tot dit taakveld behoren niet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dienstverlening van de wijkteams met het karakter van maatwerk dienstverlening WMO, deze hoort thuis onder taakveld 6.71. 	
8.1 Ruimtelijke ordening	<p>Tot dit taakveld behoren taken op grond van de wet Ruimtelijke Ordening:</p> <ul style="list-style-type: none"> • voorbereiden van vaststellen structuurplannen en -visies; • BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie); • CAI, breedband en glasvezel aanleg; • voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen; • faciliterend grondbeleid (passief grondbeleid). De gemeente zelf voert geen actief grondbeleid, zij laat dit over aan private ontwikkelaars. Kosten die de gemeente maakt in het kader van dit faciliterend grondbeleid, (moeten) worden verhaald op de private ontwikkelaars. Het betreft hier kosten ten behoeve van onder meer: opstellen van bestemmingsplan, voorzieningen in de openbare ruimte en het aanleggen nutsvoorzieningen. Wanneer dergelijke kosten worden gemaakt in het kader van faciliterend grondbeleid, worden deze kosten geboekt op 8.1 en via een tegenboeking naar de balans gemuteerd (zie de notitie Faciliterend grondbeleid van de Commissie BBV). 	Kopieën / vergunning, advies?

CONCEPT